

...nejstarší, a přece mladá

JEDNIČKA

WikiSkripta – geniální nápad, nebo zločin?

Akde jste tohle četli? – „To je ve WikiSkriptech.“ Otázka „a odpověď, které slýcháme pořád častěji. Jen z intonace se pozná, jestli je tazatel otráven povrchními a nepřesnými znalostmi studenta u zkoušky, nebo je naopak mile potěšen vědomostí, která má dosud málo prostoru v učebnicích.

Každý vysokoškolský učitel ví, že učební materiály jsou mnohdy neúplné, zastaralé, příliš stručné nebo naopak nepřiměřeně obsáhlé. Pokud se povede dát dohromady nová skripta, je jejich tisk drahý; mají-li být dostupná studentům, je mnohdy potřeba sehnat dotaci. A z druhé strany – každý student naráží na kapitoly, k nimž se skoro nedá sehnat literatura. Poctivý jedinec tak stráví víc času hledáním informací než jejich studiem.

Wiki = rychlý

Již v roce 2007 se objevil pokus usnadnit učitelům přípravu studijních materiálů pomocí znovu využitelných objektů. Myšlenka byla jednoduchá. Při výuce se často pracuje se stejnými odbornými informacemi. Nebylo by tedy snazší skládat je jako kostky lega, než stále psát to, co je jinde již hotové? Vyhledávání vhodných „kostek“ měla umožňovat metadata, jimiž měl být každý objekt pečlivě popsán. Myšlenka to byla jistě pěkná, jen dělat to nikdo nechtěl. Vizi přesně katalogizovaných výukových objektů jsme proto opustili a vstoupili do džungle kontextového vyhledávání. Pro spolupráci mnoha autorů jsme zvolili prostředí wiki, známé hlavně díky Wikipedii. Jde o web, do nějž může přispívat kdokoli. Není třeba se ani přihlásit, aby člověk mohl opravit chybu, na níž narazil. ▶

UK AKTUÁLNĚ ↗

Rektorský sportovní den letos nabídne 30 různých sportů

Mistři! Hokejisté UK vyhráli i druhý ročník evropské univerzitní ligy

Kvasinky jako pomocníci v boji proti rakovině

UK představila veřejnosti nabídku zájmových i profesních vzdělávacích programů

↖ OBSAH

Come to study at the First Faculty of Medicine!

JEDNIČKA aktuálně

Všude dobře, na fakultě ještě líp!

Co pro mě znamená JEDNIČKA

prof. MUDr. Karel Smetana, DrSc.

Hyde park

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky?

Moin Moin z Hamburku!

Erasmus Students' Office

Darujte Úsměv všem

140 let od otevření Hlávkovy porodnice u Apolináře

JEDNIČKA objektivem

- Otevřenost a rychlost publikování je pro tento typ webu příznačná. Proto dostal do vínku pojmenování „wiki“, což v havajštině znamená „rychlý“.
- U fakultní wiki se původně předpokládalo, že přispěvateli budou výhradně učitelé. Jenže... Učitelé, zvláště na lékařských fakultách, jsou velmi vytížení. A tak byli v roce 2009 do projektu přizváni i medicí. Důsledky byly překvapující – pár studentů vneslo do projektu tolik nadšení, že se portál začal prudce rozvíjet po stránce technické i obsahové. Vznikla WikiSkripta, dnes nejvíce používanější web pro podporu pregraduálního výuky medicíny v ČR.

Dá se WikiSkriptům věřit?

Využití principu wiki ve vysokoškolské výuce je jistě kontroverzní. Někdo WikiSkripta miluje, protože v nich snadno najde přesně cílené informace, jiný se na ně dívá jako na nedůvěryhodné úložiště. Stránky, které může upravovat kdokoli, neodpovídají zaběhnutým postupům. Jsme zvyklí studentům předávat informace, za něž ručí erudovaní autoři. Naproti tomu ve wiki není na první pohled zřejmé, kdo text vytvořil a jaká byla jeho odbornost. Typický článek projde množstvím úprav, které prováděli studenti, učitelé i anonymní přispěvatelé.

Ale otevřenost nese i svoje plody. Každou úpravu vzápětí zkontroluje spousta očí. Nejen studentů, ale i lékařů z praxe a často také vysoce erudovaných odborníků. Díky tomu se texty ve WikiSkriptech postupně zlepšují. Chyba či nepřesnost se mnohdy opraví dříve, než u klasických zdrojů. Články zkontrolované učiteli jsou výrazně označeny zeleným

„zatržítkem“. Takových textů je kolem 10 %, ale na více než 60 % příspěvků se během jejich vzniku někdo z pedagogů podílel. Skutečnost, že většina článků ve WikiSkriptech učitelem zkontrolovaná nebyla, logicky vyvolává nedůvěru. Popravdě, kvalita příspěvků kolísá od špičkových textů srovnatelných s kapitoly v monografiích až po nevyvážené články plné nepřesností. Musíme si však uvědomit, že kapitoly

„Účast na otevřeném, neziskovém projektu WikiSkript přitahuje altruisticky laděné a entuziastické jedince, kteří mnohdy patří mezi nejlepší posluchače. Vytváří se komunita orientovaná na spolupráci spíše než na soutěžení.“

ve WikiSkriptech na začátku svého života nezrcadlí nic jiného než úroveň znalostí svých prvních tvůrců. Poznámky kolující mezi studenty také obsahují mnoho omylů, leč existují a využívají se. Zveřejněním ve WikiSkriptech dostávají šanci na zlepšení. Obecně řečeno, text z otevřeného zdroje by se měl používat vždy s jistou opatrností – nestojí za ním odborný recenzent. Otevřenost však přináší i zásadní výhodu. Pokud je totiž článek uveřejněn dostatečně dlouho, prošel rukama mnoha „recenzentů“. Každý z nich třeba hodnotil jen malou část a z jiného pohledu, výsledek ale může být překvapivě dobrý. Potíž je, že nikdy nevíme, v jaké fázi pomyslného recenzního řízení se materiál zrovna nachází. Zůstává jen a jen na čtenáři, aby kriticky zvážil, čemu bude věřit. Avšak kdo jiný než vysokoškolák by měl trénovat kritické myšlení a učit se ověřovat důvěryhodnost informací?

Víc než jen web

Že jsou WikiSkripta účinným nástrojem pro rychlé a efektivní předávání informací, přesvědčivě ukazují statistiky. Pokud vyhledáte na internetu medicínské téma, budou WikiSkripta ve výsledcích průměrně na druhém místě. Zdá se nicméně, že jejich existence má i zajímavé vedlejší dopady. Účast na otevřeném, neziskovém projektu přitahuje altruisticky laděné a entuziastic-

ké jedince, kteří mnohdy patří mezi nejlepší posluchače. Studentská redakce se dnes pravidelně školí v zásadách zpracování odborného textu, komunikaci s uživateli či v ověřování věrohodnosti informací. Setkává se na víkendových školeních, kde pokročilejší předávají zkušenosti mladším a diskutují o důležitých krocích do budoucna. Vytváří se komunita orientovaná na spolupráci spíše než na soutěžení. A výsledek nelze pominout – WikiSkripta zaznamenávají každý den desítky tisíc návštěv čtenářů. Nejenže tak vzniká otevřený výukový zdroj, ale projekt také přispívá k formování aktivních absolventů se zkušeností z týmové práce a s důvěrou ve svou alma mater.

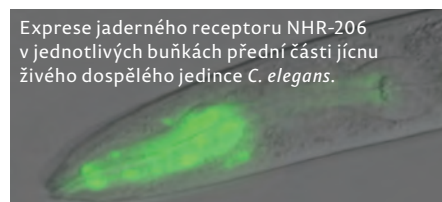
Martin Vejražka, Čestmír Štuka, spolutvůrci WikiSkript

BIOCEV

Další z vědeckých skupin, které se z naší fakulty stěhují do Vestce, představuje tým MUDr. Marty Kostrouchové a MUDr. Zdeňka Kostroucha s projektem **Struktura a funkce buňky v normě a v patologii – Integrativní biologie a patologie, který je součástí Výzkumného programu VP5 – Vývoj léčebných a diagnostických postupů.**

Naše skupina používá pokročilou informatiku a modelové systémy bezobratlých živočichů k identifikaci a analýze regulačních kaskád, které určují normální vývoj, metabolismus a reprodukci živočichů. Naším cílem je objevování archetypálních mechanismů. Tyto staré a v evolučním pohledu původní regulační cesty jsou často v moderních druzích maskovány funkčně silnějšími nově vzniklými regulacemi. Organismy, které používáme, mohou částí lékařské veřejnosti a studentům připadat jako medicínské cizí nebo exotické. Je to

především Hádčátko obecné, *Caenorhabditis elegans*, a další Nematoda (hlístice), Turbellaria (ploštěnky) *Schmidtea mediterranea*, medúzy a jiné diploblastické druhy. Centrem našeho zájmu jsou jaderné receptory, proteiny přenášející vliv hormonů

a hormonálně aktivních látek, jako jsou steroidní hormony, thyroïdní hormon, retinoidy, mnohé metabolity a látky přítomné v potravě i prostředí. Tyto látky tvoří síť malých regulačních molekul, které zásadně určují stav organismů.

Genomy těchto organismů měníme transgenními přístupy. Současné metody nám umožňují sledování časového a prostorového vzorce exprese použitím transgenů s fluorescenčními proteiny, navození útlumu vybraných genů metodou RNA interfe-

rence, vytváření nulových mutant a cílené editování genomu systémem CRISPR/Cas9, kdy můžeme měnit vybrané proteinové domény a sledovat jejich funkce v živých organismech. Naše práce je součástí probíhající změny chápání evoluce a evolučního stromu. Na základě sekvenčních dat a funkčních studií v modelových organismech můžeme identifikovat evolučně zachovalé regulační funkce. Můžeme tak studovat druhy, s nimiž sdílíme regulační mechanismy, ačkoliv vypadají stavbou těla jako organismy lidem velmi vzdálené. To nám umožňuje nový pohled na lidskou biologii a lidská onemocnění, především nádory. Ty, na rozdíl od obecně přijímané představy tzv. novotvarů, chápeme jako tkáňový návrat do původní evolučně primitivní podoby archetypálních tkání. Poznáním archetypálních regulací bychom chtěli získat přístup k jejich cílenému ovlivnění. Archetypální regulace mají totiž větší pravděpodobnost funkční zachovalosti.

Zdeňk Kostrouch, vedoucí projektu

Come to study at the First Faculty of Medicine!

Takřka ze všech světových stran dorazilo 10. dubna několik desítek zájemců o studium v anglických studijních programech na naší fakultě na Faculty Open Day 2015.

Po prezentaci o možnostech studia na „Jedničce“ poskytli studenti vyšších ročníků anglické paralelky zájemcům odpovědi na všelike dotazy rázu studijního, praktického i byrokratického. Návštěvníci si mohli prohlédnout moderně vybavená pracoviště Stomatologické kliniky, muzejní sbírky v Anatomickém ústavu nebo obdivovat pokročilou péči poskytovanou na Gynekologicko-porodnické klinice ve zdech historicky hodnotné budovy Zemské porodnice.

My jsme se mezi uchazeči dotazovali na motivy jejich zájmu o naši fakultu – a tohle jsme zjistili:

– nejčastěji se o 1. LF dozvěděli z internetu

(58 %) či z vyprávění bývalých nebo současných studentů (33 %);

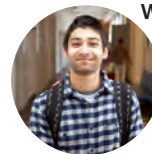
– někteří podali přihlášku na medicínu i ve své rodné zemi, většina ovšem pouze v ČR (60 %), kde si také přejí studovat; – obecné důvody k přání studovat u nás se dělí rovným dílem mezi vyšší kvalitu studia medicíny v ČR (než v zemi uchazeče) a pozitivní ohlasy našich bývalých či současných studentů; mezi dalšími motivy figuruje touha po zkušenosti se studiem v zahraničí či prostě po širším spektru možností;

– ke konkrétnímu zájmu o 1. LF vedlo uchazeče opět doporučení našich studentů (18 %), přesvědčivá prezentace zástupce fakulty v zahraničí (27 %) a nejčastěji také vynikající umístění 1. LF a univerzity v mezinárodních hodnoceních (55 %); – všichni z dotázaných podávají přihlášku ke studiu v programu General Medicine, 25 % se zároveň uchází i o studium programu Dentistry;

– mezi návštěvníky převládali mladí muži (63 %), průměrný věk respondentů byl 18 let, přišlo i vícero 16letých; – uchazeči se nejčastěji rekrutovali z Německa a Ruska, dále pak z Indie, Francie, Kypru, Iránu či Velké Británie.

jf

Řekli o „Jedničce“

Wasim Bari, Great Britain

The environment here is fairly convincing – very friendly, but also professional. I have heard the studies here are more demanding than elsewhere, but I am ready to take up the challenge.

Thibaut Marcato, France

Besides the recommendations of some of your former students I know, I am really convinced that the quality of medical education in the Czech Republic and at your faculty is higher than in France. I may also submit an application in Germany, but I prefer studying here at the First Faculty of Medicine. Hope it will work out!

Yalda Kaviani, Iran

My sister has been living and working in Prague for eight years now, so I have had the opportunity to find out more about this city and Czech environment and decided to apply for studies at this faculty. And which is more – if I get accepted, I have a place to stay :-)

JEDNIČKA AKTUÁLNĚ

Přijďte na ekumenickou bohoslužbu za dárců těl

Kvalitní výuka anatomie není možná bez praktické zkušenosti. Jak ji ale studentům zprostředkovat? Je to možné jen díky velkorysému rozhodnutí dárců věnovat své tělo pro výukové a vědecké účely. To umožní našim studentům, aby si v průběhu praktických a pitevních cvičení ověřili poznatky z učebnic na vlastní oči. Jako poděkování za tento dar pořádá Anatomický ústav již od roku 1999 ekumenickou bohoslužbu slova, při níž se společně setkávají studenti, učitelé, duchovní a příbuzní dárců. Letos se bude konat 26. 5. 2015 od 17.00 v malé posluchárně Anatomického ústavu. Za církev římsko-katolickou bude celebrovat P. RNDr. Mgr. Josef Šplíchal, SDB, a za církev československou evangelickou doc. MUDr. Zdeněk Susa, CSc. Srdečně zváni jsou všichni, kteří se chtějí na chvíli zastavit a zamyslet nad směřováním anatomie, medicíny i nás všech.

Ondřej Naňka

Levněji s MEDIKARTOU

Naše fakulta se ráda stará o své studenty a zaměstnance. Proto vznikl nový projekt s názvem MEDIKARTA. Rádi byste si odpočinuli před další přednáškou? Nebo si chcete jen tak posedět s přáteli? Vyrazit si do divadla? Letět do dalekých krajů? To vše MEDIKARTA nabízí. A navíc za zvýhodněné ceny!

S našimi partnery jsme pro vás připravili řadu lákavých nabídek. Slevu můžete využít např. v Čedoku, kavárně Costa Coffee, divadle Komédie i na dalších zajímavých místech. Stačí, když se jako student prokážete plat-

ným fakultním kupónem, jako zaměstnanec pak průkazem zaměstnance 1. LF UK. Více informací na www.lf1.cuni.cz/medikarta-lf1?f=pro-studenty *zub*

Podpořte své kolegy začínající vědce

Již po šestnácté zve fakulta své pre- i postgraduální studenty, kteří se zapojili do vědecké práce, k účasti na studentské vědecké konferenci. Všechny příspěvky budou autoři prezentovat formou přednášek 6. 5. 2015 – poslechnout si je můžete přijít i vy. Studentské práce poté budou posouzeny příslušnou komisí a 25. 5. 2015 vás srdečně zveme od 14 h. do Akademického klubu ve Faustově domě na vyhlášení cen vítězů. *jf*

Fausták v novém

V návaznosti na diskuzi v Hyde parku v předchozím čísle bulletinu Jednička pro vás postupně připravujeme několik vylepšení. ▶

Akademický klub je místem relaxace a odpočinku. Nově si zde můžete půjčit odbornou literaturu i beletrii, nebo naši novou knihovnu sami obohatit, zahrát si šachy s přáteli, dát si kávu při příjemné vůni svíček, nebo se jen tak chvíli zastavit v celodenním shonu. Navíc se změnami interiéru přichází i změna názvu! Přijďte si posedět do Faustáku, Akademického klubu 1. LF UK, a odraďte se od školy, práce i jiných starostí. Více na www.facebook.com/akademickyklub1lfzub

Šílená filmová pitva v Akademickém klubu

Na další diskuzi z cyklu „Filmové pitvy“ se dne 31. 3. 2015 rozebíral film Jana Švankmajera *Šílení*. Hostem a průvodcem zákrutami lidské duše byl tentokrát doc. Ilja Žukov z Psychiatrické kliniky. Děkujeme všem účastníkům. *jf*

Medik roku 2015

Krásné šesté místo vybojoval tým našich čtvrtáků pod vedením Vilmy Kašparové v konkurenci mnoha starších a zkušenějších na prvním ročníku soutěže Medik roku 2015 v Prachaticích. 15 týmů studentů 4. až 6. ročníků osmi lékařských fakult z ČR i Slovenska tam 11. 4. 2015 soutěžilo v deseti disciplínách, např. v resuscitaci, endoskopii, šití, práci s ultrazvukem a dalších. Schválně, kdo z vás měl někdy příležitost podívat se videokolonoskopem do melounu, nekulí vytáhnout odtud hrocha! :) *jf*

Ve zdravé Praze zdravý zub

V úterý 21. 4. 2015 se třináct našich studentů zubního lékařství rozběhlo po uličkách parku na Karlově náměstí, aby kolemjdoucím připomněli, jak se nejlépe starat o zdraví svých zubů a dutiny ústní. Počasí akci opravdu přálo a zájemců se přišlo podívat požehnaně, takže se budoucí zubaři až do

večera nezastavili. Návštěvníci propagačního stanu, od seniorů až po ještě nechodící špunty, si odnesli nejnovější poznatky o správné zubní hygieně a také posílili svou důvěru v nejmladší generaci stomatologů. Bát se zubaře totiž už dávno není třeba :) *jf*

Josef Hlávka má novou pamětní desku

U příležitosti 140. výročí otevření Zemské porodnice se 28. 4. 2015 uskutečnilo slavnostní odhalení pamětní desky Josefa Hlávky – významného architekta, stavitele a mecenáše české kultury, vědy a vzdělanosti. Budova, kterou navrhl a v letech 1867–1875 postavil a jež je nově ozdobena pamětní deskou, dnes slouží Gynekologicko-porodnické klinice. Vzdát hold J. Hlávkově přišli mj. ředitelka VFN Dana Jurásková, rektor UK Tomáš Zima, děkan naší fakulty A. Šedo, představitelé kliniky A. Martan a A. Pařízek či zástupci Hlávkovy nadace. Až půjdete kolem Zemské porodnice, vzpomeňte si na slavného českého architekta i vy! *red*

Muzejní noc s Jedničkou

Naše fakulta otevírá poprvé v rámci Pražské muzejní noci své prostory! Přijďte si poslechnout komentované prohlídky v Anatomickém a Stomatologickém muzeu, podívat se na výstavu Fluidní figury ve Faustáku, Akademickém klubu 1. LF UK, nebo si jen tak odpočinout u doprovodného programu. Můžete se těšit mj. na promítání filmu Faustův dům, ukázky první pomoci a mnoho dalšího. Těšíme se na vás 13. 6. 2015 od 19.00! Více na www.prazskamuzejninoc.cz *zub*

Zahrada u kostela sv. Kateřiny opět ožije

Ve středu 6. 5. 2015 ve 13.00 se medici sejdou

u piva, grilované kýty, guláše a jiného občerstvení od ředitelství VFN a vedení 1. LF UK. Těšit se můžete na kapelu The Brownies. O zábavu bude na Pikniku mediků postaráno za každého počasí!

Znovu po roce naše fakulta připravuje na 2. 6. 2015 od 14.00 také Dětskou pouť – mj.

ve spolupráci s VFN, MČ Praha 2, Městskou policií Praha 2 a motorkářským klubem Black Dogs. Vezměte své ratolesti a přijďte si to užít! Více informací najdete již brzy na fakulním webu. *ed*

Antonín Dvořák v srdci Karlova

21. koncert z cyklu „Fakulta v srdci Karlova“ ve zcela zaplněném kostele sv. Ignáce 23. 4. 2015 složil hold nejproslulejšímu českému skladateli – Antonínu Dvořákovi. Více

než čtvrtstoletí prožil a také zemřel v nedaleké Žitné ulici, nicméně vybraná slavná díla jej spojují spíše s americkým New Yorkem. Zatímco Biblické písně na texty žalmů v překladu Bible kralické v USA vznikly, slavnostní kantáta *Te Deum* byla napsána pro newyorské oslavy 400. výročí objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem. Publikum si je ovšem s nadšením vychutnalo i o více než 120 let později, a to dokonce v přítomnosti samotného Antonína Dvořáka! Koncert si totiž přišel poslechnout i jediný žijící mistrův vnuk Antonín Dvořák III. *jf*

Stres, deprese a životní styl

Psychiatrická klinika provedla národní studii *Stres, deprese a životní styl*, z níž mj. vyplynulo, že depresemi trpí nejméně lidé, kteří užívají alkohol jen příležitostně, že se syndrom vyhoření nejvíc vyskytuje u vrcholových manažerů, že nejčastějším důvodem pro nespokojenost v zaměstnání je nízký plat a že jen zhruba šestina dotazovaných dodržuje zdravý životní styl. Výsledky prezentovali přednostka kliniky prof. Jiří Raaboch a PhDr. Radek Ptáček, Ph.D. na tiskové konferenci 30. 4. 2015. *fia*

Všude dobře, na fakultě ještě líp!

V minulém vydání Jedničky jsme se vás v Hyde parku ptali, v čem by vám fakulta mohla zpříjemnit každodenní pracovní či studijní život. Zda budou některá vaše přání splněna či zda si 1. LF vůbec může dovolit poskytovat sociální výhody, nejen o tom jsme si povídali s vedením fakulty – děkanem prof. MUDr. Aleksim Šedem, DrSc., a tajemnicí Ing. Evou Soubustovou, MBA.

Je vůbec správné či nutné, aby instituce – ať už státní, soukromá, malá, nebo velká – poskytovala svým lidem sociální benefity?

E. S.: Myslím si, že ano. Současná doba vyžaduje, aby lidé měli u svého zaměstnavatele dobré zázemí a pracovní podmínky. Motivuje je to pak k lepším výkonům a třeba také k tomu, aby se více cítili jako součást akademické obce své fakulty.

A. Š.: Kdybychom šli čistě monetárním přístupem, řekli bychom, že důležité jsou jen platy, ať si každý sám koupí, co chce. Nicméně sociální výhody, které zvyšují komfort a pohodu, jsou důležité, protože lidi sblížují. Osobně vím, jak je prima, když se vytvoří komunita těch, kteří chodí do fitka, kteří si povídají u kafe, kteří zajdou třeba na dixik do Faustáku... S paní tajemnicí jsem tedy zajedno v tom, že rozumný sociální program mj. přispívá k tomu, že se studenti i zaměstnanci cítí být více akademickými občany.

Vraťme se k minulému Hyde parku. Čím vás kolegové inspirovali?

A. Š.: Dozvěděli jsme se nejen spoustu inspirativních věcí, ale také pár informací „napováženou“. Je totiž evidentní, že ačkoli nabízíme docela širokou škálu toho, čím si život na fakultě zpříjemnit, o mnoha možnostech se neví. Poměrně častým doporučením bylo, že bychom měli mít místo, kde by lidé mohli posedět u kávy – fakulta má Akademický klub, Fausták, který je pro tyto účely jako stvořený. Navíc prošel několika vylepšeními, aby se stal příjemnějším a atraktivnějším místem. Dále jsme zaznamenali přání, že by mělo být v dosahu fitko – fakulta spolupracuje s rekondičním centrem v Salmovské ulici, kde je posilovna, sauna, aerobní nebo masážní místnost, které ovšem nejsou příliš využívány. Hledáme tedy cestu, jak to zlepšit.

E. S.: Studenti mají vstup do fitka za zvýhodněnou cenu asi 40 korun za hodinu v určitých časech. Nyní probíhají jednání s vedoucím rekondičního centra o prodloužení provozní doby právě pro studenty až do odpoledních, případně večerních hodin.

A. Š.: Bylo by všeobecně fajn, kdyby se kolegové z akademické obce více rozhlíželi kolem sebe... V současnosti bylo na fakultě zrekonstruováno několik dvorů, které jsou prakticky prázdné, a přitom jde o velice příjemná místa k posezení, kde plánujeme třeba i některé kulturní pořady.

„Je velká škoda, že řada věcí na fakultě není využívána, a je dvojnásobná škoda, když přitom ještě u někoho panuje pocit, že ani nejsou k dispozici.“

Zatím jste se zmínili o věcech, které fakulta má, ale o kterých ne úplně všichni vědí. A co nějaké novinky – vyslyšíte některá přání studentů či zaměstnanců na zlepšení sociálního zázemí?

A. Š.: Jako určitý vzor jsme si vzali Přírodovědeckou fakultu, která je blízkým sousedem, a začali jsme jednat o tom, kde bychom mohli umístit cyklostojany, protože hodně lidí se do práce či do školy přepravuje na kolech. Možná se to zdá jako drobnost, ale taková věc je poměrně složitá, neboť má i právní souvislosti a v některých případech vyžaduje diskusi s městem. Každopádně řešitelné to je a cyklostojany budou :)

Další novinkou pro studenty i zaměstnance je Medikarta, která umožňuje slevu na různé služby nejen v podnicích okolo „Jedničky“ – například v cestovních kancelářích, kavárnách nebo divadlech. Zmapovali jsme také prostory naší fakulty, ve kterých by bylo možno zahájit činnost dětské skupiny.

E. S.: Aktuálně dáváme dohromady i plán pro

systémové financování studentských aktivit a spolků. Tato iniciativa se rozjíždí na všech lékařských fakultách.

Může si fakulta dovolit poskytovat různé sociální výhody?

E. S.: Fakulta má stanovené podmínky pro tvorbu a využívání sociálního fondu, který vzniká z vyplaceného objemu mzdových prostředků – maximálně ve výši 2 %, což činí asi 10 milionů korun. Zaměstnanci mohou čerpat příspěvky na penzijní připojištění, nejvíce lze získat 1000 korun měsíčně, záleží však na výši úvazku a délce zaměstnání na fakultě. Další možností je měsíční příspěvek na životní pojištění a pro zaměstnance do 45 let také příspěvek na úroky z úvěrů souvisejících s bytovými potřebami. Tato částka činí maximálně 10 000 korun ročně. Za rok vyplatíme ze sociálního fondu okolo 7,7 milionů korun a ukazuje se, že bychom si případně mohli dovolit i určité zvýšení příspěvků fakulty.

Nabízí se také otázka, zda bychom ze sociálního fondu neměli začít financovat i aktivity, které podporují udržení nebo zlepšování zdravotního stavu zaměstnanců. Šlo by například o příspěvky na očkování, rehabilitaci nebo různé vitaminové doplňky.

A. Š.: Díky tomu, že nám dobré hospodaření umožňuje více investovat do lidí – loni jsme třeba zvýšili mzdové limity na jednotlivých pracovištích –, vytváříme si tak vlastně větší sociální fond a cestu proto, abychom rozšiřovali i sociální požitky.

E. S.: Za zmínku určitě stojí, že zaměstnanci mohou využívat také 70korunové stravenky, které jim z 55 % dotuje fakulta, a týdně ▶

► dovolené navíc oproti nároku stanovenému zákoníkem práce. Jak už pan děkan naznačil, dobré hospodaření nám umožňuje nejen zvýšit rozpočet sociálního fondu, ale také vyplácet až dvakrát ročně odměny – například loni tvořily v součtu více než 1,5násobek platu. **A. Š.:** Řada organizací se pyšní právě tím, že si může dovolit svým lidem zaplatit „něco navíc“. A naše fakulta, která rozhodně není úplně malým „podnikem“, nechce zůstat pozadu.

Jak moc jsou benefity ze sociálního fondu využívány?

E. S.: Kupodivu ne všemi zaměstnanci, kteří na ně mají nárok. Z těch, co splňují podmínky,

využívá příspěvek na penzijní připojištění 603 lidí z 848, což je asi 70 %, na životní pojištění 89 a na úroky z úvěrů pak 32 lidí. Rozhodně by stálo za to, aby se zaměstnanci informovali o podmínkách čerpání u vedoucí mzdové účtárny a případně se tam přihlásili. **A. Š.:** Jen bych podotkl, že je určitě lepším životním přístupem, když někdo řekne „chtěl bych, a proto se podívám, zda můžu mít a co pro to můžu udělat“, než když někdo řekne „já nemám“. Je velká škoda, že řada věcí na fakultě není využívána, a je dvojnásobná škoda, když přitom ještě u někoho panuje pocit, že ani nejsou k dispozici. Musím přiznat, že mi to dost leží na srdci...

Kterých sociálních požitků si dopřáváte vy?

E. S.: Osobně využívám příspěvek na životní pojištění, stravenky a samozřejmě týden dovolené navíc.

A. Š.: To máme podobně a vzhledem k tomu, že jsem kofeinista, tak na různých místech na fakultě také rád piju kávu. Její kvalita ale značně kolísá, proto bychom možná měli mít i nějaký baristický kurz :) Bohužel nevyžívám fitko a saunu – z důvodů časových a protože chodím do jiné tělocvičny –, myslím si ale, že právě tyto dvě služby jsou pro relaxaci velmi důležité.

jat

JEDNIČKA MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých třech měsících dali jedničku a proč:

PhDr. Šárka Blažková Sršňová, ÚDLCJ

Jedničku si nepochybně zaslouží projekt VFN „Rok prevence“, který nemocnice připravila při příležitosti oslav 225 let od svého založení. Každý měsíc je věnována pozornost určité problematice, která je z hlediska prevence důležitá. Jedničkou bych také vyznamenala kolegy lékaře z VFN, kteří se spolu s vyučujícími z Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků podílejí na výuce češtiny pro studující v angličtině na 1. LF. Oceňuji a vyzdvihuji jejich nadšení, trpělivost a profesionální přístup, který je pro studenty nejen přínosem, ale mnohdy i vzorem.

Jan Ferjenčík, 5. ročník VL

Ústavu tělesné výchovy v čele s PaedDr. Josefem Marconěm. V březnu se studenti přihlašovali na „Malé Dobronice 2015“, květnovou třídní obdoby sportovní činností oplývajícího letního výcvikového kurzu. Chtěl bych zdůraznit, že jde o jednu z mnoha víkendových akcí, kterou asistenti ÚTV ve svém volnu pro studenty pořádají. Jsem toho názoru, že pro nás, budoucí lékaře a jiné zdravotníky, je aktivní trávení volného času naprosto esenciální, vzhledem k velkému množství učiva, u kterého trávíme spoustu času v sedě – s knihou či u počítače. A jak je všem známo, ve zdravém těle, zdravý duch. Asistentům ÚTV tedy uděluji jedničku za jejich mnohaletou činnost.

Prof. David Sedmera, Anatomický ústav

Nerad bych aprílovou jedničku dělil, to by chtěli všichni alespoň 0,01... Zůstanu tedy u našeho oboru – ve čtvrtek 16. dubna se uskutečnil na Anatomickém ústavu zásluhou naší mecenášky, MUDr. Trojanové již 2. ročník klinicko-anatomického semináře „Srdce z různých úhlů pohledu“. Ukazuje se tak, že anatomie nežije jen tradicí a historií, ale že je to dynamická disciplína, jež nachází uplatnění i v nechirurgických oborech. Ostatně prezentace kolegů z II. interní kliniky ukázaly, že pokročilé zobrazovací metody dokážou zobrazit na živém bijícím srdci prakticky všechny struktury, které medikům ukazujeme. Jedničku všem zúčastněným!

Michal Španko, 5. ročník VL

Jedničku bych udělil baroknímu orchestru Collegium 1704, který 31. března uvedl v Rudolfinu Bachovu mši h-moll. Byl to mimořádný zážitek i vzhledem ke skutečnosti, že hudebníci hráli na dobové nástroje a ve starém ladění. Těším se na další podobné akce, mimo jiné na některý z koncertů cyklu Fakulta v srdci Karlova, které pořádá naše alma mater. *mš, ed, jat*

CO PRO MĚ ZNAMENÁ JEDNIČKA

Prof. MUDr. Karel Smetana, DrSc., přednosta Anatomického ústavu

Setkání s fakultou, a to zejména s anatomii, pro mě bylo naprosto osudové. Jako gymnazista jsem miloval přírodu a představoval si sám sebe jako biologa výzkumníka v tropické džungli, nejlépe na Borneu. Později, stále ještě na gymnáziu, mě fascinovalo, jak obratlovci vznikají. Připadalo mi jako zázrak, že z oplozeného vejce vznikne tak složitý tvor, jakým je člověk. A tento zájem mě ještě jako středoškolského studenta přivedl na Anatomický ústav naší fakulty. Anatomové mě kupodivu nevyhodili, nechali mě chodit do laboratoře a nasávat to fantastické fluidum. Měl jsem jasno, budu embryologem! To, že je k tomu nutné vystudovat i klinické předměty, jsem chápal jako nutné zlo.

Když se mi podařilo udělat přijímačky a na fakultu jsem přišel naostro, splnil se mi životní sen. Záhy jsem pochopil, že medicína není jenom anatomie a embryologie, byl jsem pohlčen. A přestože jsem studoval v období vrcholné normalizace, nějak moc jsem to nevnímal a byl jsem plný obdivu k velikánům, kteří nás vyučovali. Nejvíce mě u řady z nich fascinoval jejich pokorný přístup k medicíně i pacientům. Celá studia jsem chodil na anatomii a po promoci jsem na vysněné místo nastoupil. Bylo nevysslovitelně povznášející, že z mých učitelů se stali kolegové.

I když se embryologii v klasickém pojetí nevěnuji, jsem velmi hrdý na to, že mohu na 1. LF pracovat. Na fakultě jsem zaměstnán přes 30 let, což je vlastně z dnešního pohledu špatně, ale její atmosféra mi stále připadá intelektuálně velmi vzrušující – jsem hrdý, že mohu být u toho. Několikrát mi bylo nabídnuto změnit tým, ale nikdy jsem neměl sílu svoji alma mater opustit. ■

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky?

Zajímá nás vše!

Tištěné publikace v nejbližších letech patrně nezahynou, a to ani v medicíně. Často jsou krásné, dá se v nich pohodlně listovat, dělat si do nich poznámky nebo jimi podložit rozviklaný stůl. Ne každému ale vyhovuje při studiu prohledávat stohy knih, které nemá kam uložit a jejichž informační hodnota postupně zastarává. Proto mnohdy sáhne i po elektronickém zdroji, jenž nabízí spoustu údajů na jednom místě, umožňuje jednoduše vyhledávat klíčová slova a v optimálním případě je průběžně aktualizován a evaluován. Zeptali jsme se vašich kolegů – studentů i učitelů –, zda fandí WikiSkriptům, která vznikla před několika lety právě na naší fakultě a stala se nejpoužívanějším webem pro podporu pregraduální výuky medicíny v ČR.

Máte rádi WikiSkripta?

Jitka Knapčoková, 3. ročník VL

Pre mňa su WikiSkripta obrovskou pomocou pri štúdiu medicíny. Šetría čas a navyše pri článkoch skontrolovaných vyučujúcimi sa nemusím báť, že obsahujú neúplné alebo mylné informácie. Bez nich by bolo moje štúdium časovo náročnejšie.

Doc. Petra Tesařová, Onkologická klinika

Myšlenka vložit studijní materiály na internet je určitě úžasná. Hlavním problémem WikiSkript byla ale určitá chaotičnost a nevyváženost, takže je studenti používali pouze jako doplněk ke studiu, například k vyhledání jednotlivých hesel. Od té doby, co existují odborní garanti, se jejich úroveň postupně zlepšuje. Při rychlém nárůstu informací ve všech medicínských oborech mají WikiSkripta – podle mého názoru – velký potenciál. Sjednotit edukativní úsilí učitelů medicíny a vytvářet učebnice či skripta výhradně v rámci internetu by zvýšilo dostupnost studijních materiálů pro mediky, zjednodušilo práci autorům a zrychlilo update informací.

MUDr. Juraj Kobylák, nedávny absolvent 1. LF UK

K WikiSkriptám nejaký dôverný vzťah nemám, i keď viem, že existujú. Počas štúdií som ich používal veľmi málo a to iba vtedy, keď som potreboval rýchlu odpoveď k neznámemu pojmu. Momentálne počas lekárskej praxe sa snažím využívať rôzne vedecké články, štúdie a poznatky od starších kolegov, i keď občas natrafím na WikiSkripta a hneď si spomeniem na študentské časy.

Prof. Michal Kršek, III. interní klinika

WikiSkripta ve své praxi běžně nepoužívám, nicméně jsem do nich již opakovaně nahlédl z několika důvodů. Jednak proto, abych se s nimi seznámil, protože jsem byl zvědavý, o co se jedná, dalším přídatným důvodem bylo i ocenění pana profesora Štíпка za jejich rozvoj. Musím říci, že jsem byl mile překvapen jejich kvalitou a přehledností. Je jasné, že nemohou nikdy nahradit učebnice a specializovanou odbornou literaturu. Pro rychlou orientaci v konkrétní problematice mi však připadají velmi vhodná. Většina hesel, která jsem měl možnost vidět, byla zpracována velmi přehlednou formou a obsahovala důležité informace pro orientaci v problému. Myslím si, že WikiSkripta jsou výborným nápadem a důležitým doplňkovým studijním materiálem, ve kterém kromě studentů mohou často najít důležité informace i lékaři.

Martin Šatný, 5. ročník VL

Ano – prostřednictvím WikiSkript mám neustálý přístup k potřebným informacím odkudkoliv potřebuji, tudíž odpadá často marné a zdlouhavé návštěvy knihovny či prohledávání internetu, kde jsem kolikrát stejně nenašel to, co jsem potřeboval. WikiSkripta mně vyhovují díky jejich přehlednosti, komplexnosti a odbornosti, proto je využívám stále častěji jako pravidelnou součást mých studijních materiálů. Projektu WikiSkript moc fandím!

Doc. Zdeněk Kleibl, ÚBEO

Pro mne se v podobě WikiSkript sváří dva zcela protichůdné koncepty: wiki jako otevřená kolaborativní platforma slovníkového charakteru, kam přispívá kde kdo versus skripta jako výukový materiál systematicky reflektující určitý obor, který je připravený zkušenými odborníky v dané problematice. Největší problém vidím ve skutečnosti, že WikiSkripta hostuje web 1. LF. Vzniká tak maně u mnohých studentů bizarní představa, že WikiSkripta jsou oficiálním on-line výukovým materiálem fakulty, jehož konzumací lze nastudovat příslušný (téměř libovolný) předmět (např. biochemii) in toto. Výsledkem u zkoušky je pak prezentace občas dost zcestných informací, kdy examinator zjišťuje, že petent má spíše bulvární znalosti toliko slovníkového charakteru bez zjevného pochopení oboru v souvislostech. Z této perspektivy se mi přínos WikiSkript nejvíce pozitivně.

Kateřina Palánová, 3. ročník ZL

Ano, mám ráda WikiSkripta. Využívám je často a důvěřuju jim, protože citují literaturu, ze které bych jinak zdlouhavě vyhledávala.

Hana Zelenková, 1. ročník VL

WikiSkripta mám ráda. Považuji je za výborný doplňkový zdroj k povinné literatuře a také oceňuji možnost, že jsou články kontrolovány vyučujícími, takže se z WikiSkript stává velmi přínosný studijní materiál. Líbí se mi i jednoduchost a přehlednost vyhledávání i obsahu článků. Jako negativum vnímám pouze dosud nezkontrolované texty a málo zdrojů použité literatury.

MUDr. Filip Mareš, nedávňý absolvent 1. LF UK

Ano. Samozřejmě, že díky možnosti přispívání kohokoli nemůže být 100 % informací přesných či srozumitelně popsanych, ale jedná se o velmi užitečnou pomůcku při studiu i v praxi. Ve svém okolí vidím a slyším jak lékaři – nejen ti mladší – využívají WikiSkript, když se potřebují alespoň stručně informovat o něčem mimo svůj obor. Toť z pohledu uživatelského. Z pohledu účastníka na tomto projektu – byť po skončení studií spíše příležitostného –, musím ocenit, s jakou pílí se lídři projektu věnují jeho progresi a účelnosti. Skvělá je též přátelská atmosféra v tzv. redakci, v níž jsem poznal mnoho studentů z jiných fakult i pedagogů s otevřenou myslí. Mimo jiné mi spolupráce na projektu dala také možnost tříbit své dovednosti, které mohu využít ve své každodenní praxi začínajícího lékaře v Severočeském kraji.

Hana Šípová, 5. ročník VL

WikiSkripta využívám hojně a ráda. Především jako rychlý, přehledný, celkem spolehlivý i snadno dostupný zdroj informací. Největší výhodou je, že jsou určena hlavně přímo nám medikům.

David Kulišiak, 2. ročník VL

Od pradávna si člověk sháněl zdroje potravy, vody... Ale jak víme, jinak tomu nebylo ani při hledání zdrojů mezi studenty medicíny. Sváděli mezi sebou v knihovnách nikdy nekončící boje o každý kousek papíru. Učení a tvorba seminářek, protokolů byla nikdy nekončícím utrpením a spánek byl proto čímsi luxusním. Pak ale přišla WikiSkripta a vše se změnilo. Protože ve WikiSkriptech lze najít veškeré základní informace a materiály, které student potřebuje, ba co víc, může si s nimi rozšířit obzory ještě dál. Jsou přehledně strukturována a stále se rozrůstají – články jsou obohacovány, zároveň ale stále přibývají nové a nové. Ano, WikiSkripta používám – jako zdroj jsou neodmyslitelnou součástí studia medicíny.

Prof. Eva Havrdová, Neurologická klinika

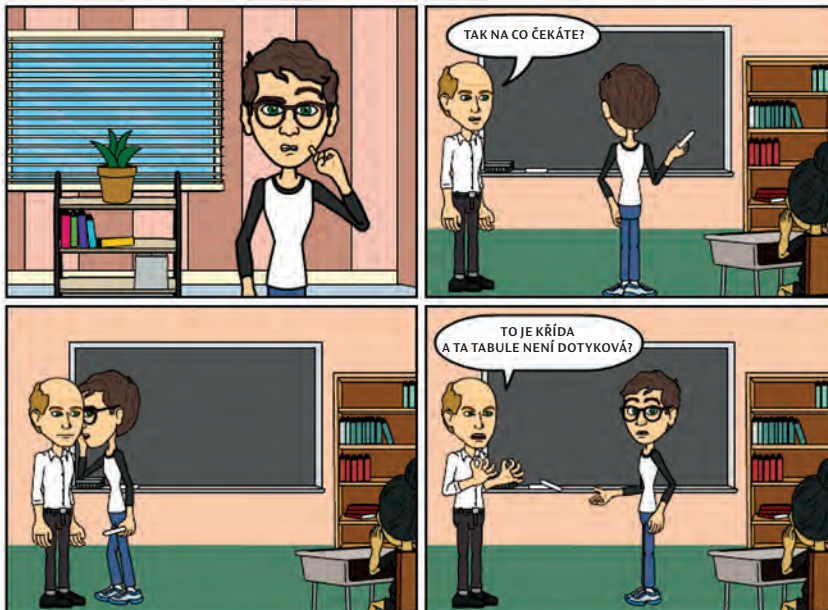
Mám, protože spojují verbální i vizuální stránku studia s možností proklikat se k tomu, co student zapomněl nebo co ho aktuálně zajímá. Myslím si, že toto vše zvyšuje pravděpodobnost pochopení i zapamatování.

Doc. Martin Anders, Psychiatrická klinika

WikiSkripta představují moderní nástroj a nabízejí studentům příležitost jak sdílet informace, efektivně spolupracovat a komunikovat. Negativní stránkou je možné zkreslování informací, tudíž je vnímám jako jeden ze zdrojů pro studijní přípravu.

Kateřina Rusková, 3. ročník VL

WikiSkripta za mě mají jednoznačně ano. Během svého prozatímního studia jsem zažila nejen jeden předmět, pro který byla doporučena literatura naprosto nedostačující a právě v těchto chvílích jsou WikiSkripta naprosto skvělým pomocníkem – nejen proto, že v drtivé většině případů je opravdu možno hledané výrazy a údaje nalézt, ale hlavně z toho důvodu, že informacím lze důvěřovat, neboť většina z nich je ověřena vyučujícími či jinými odborníky. Na těchto stránkách také obdivuji jejich přehlednost, zejména výborně graficky zpracovaný rozcestník lékařských oborů. WikiSkriptům fandím a doufám, že se nadále budou úspěšně rozšiřovat a obsahovat čím dál více materiálů prospěšných pro studenty, ať už ve formě textové či dostupné ke stažení.

E-LEARNING

FACOLTA

jm

ERASMUS

Moin Moin z Hamburku!

Do Čech jsem přiletěla z Vietnamu ve 13 letech za lepším vzděláním a životem. Byl pro mě kulturní šok ocitnout se v zemi, kde vám nikdo nerozumí, a vy nerozumíte nikomu. Abych zde mohla studovat, musela jsem jazykovou bariéru překonat a vše rychle dohnat. Člověk se dobře naučí plavat, když je hozen do vody. Zažít něco podobného v jiné zemi, poznat novou kulturu a rychle se naučit novému jazyku bylo pro mě výzvou a super příležitostí.

Zvolila jsem druhé největší město v Německu, kde se lidé zdraví Moin Moin nebo námořnicky Ahoi! – přístav Hamburk, konkrétně Universitätsklinikum Eppendorf. Abych se stačila naučit jazyk a poznat místní kulturu, zvolila jsem pobyt na dva semestry. Díky individuálnímu studijnímu plánu a vstřícnosti našich přednostů nebudu muset prodlužovat studium. Většina předmětů a některé zkoušky mi byly již uznány.

Klinická výuka jako u Dr. House...

Akademický rok je na zdejší univerzitě rozdělen na 3 trimestry. Studenti v klinických letech si vybírají pro každý trimestr tematické bloky, které jsou zakončeny praktickou a písemnou zkouškou. Celý edukační systém má za cíl jediné, a to zanechat hlubší paměťovou stopu důležitých lékařských znalostí použitelných pro budoucí klinickou praxi. Studium je živé a interaktivní. Člověk si nejvíce zapamatuje a naučí se, když učí někoho jiného, nebo o dané problematice otevřeně diskutuje. Přednášky (trvající max. 45 minut) jsou často ve formě kazuistik s dodatky teoretického základu. Důraz je kladen na pochopení souvislostí s klinikou. Studenti se během přednášky odvažují více než u nás přerušovat a dotazovat se. Na konci každé přednášky a semináře je rozdáán studentům dotazník o hodnocení kvality výuky.

Klinické semináře z interny ve mně zanechaly asi nejhlubší dojem. Většina mediků jistě zná Dr. House a říká si, že to tak nikde v realitě nemůže fungovat. Vybavuje se vám scéna, kdy Dr. House přichází za svým týmem do lékařského pokoje s deskami se složitým případem, který s plnou vážností rozebírají? Cítila jsem se jako u Dr. House. Vyučující rozdává desky s kazuistikou reálného pacienta z nemocniční databáze. Z řad studentů se určí moderátor diskuze, který si stoupne k tabuli před ostatní, vypíše hlavní symptomy, s nimiž pacient přichází, a začíná diskuzi. Na co je nutné pomyslet a co hned vyloučit? Na co zaměřit pozornost při fyzikálním vyšetření? Jaká vyšetření první volby indikovat? Jako v každém díle Dr. House i zde padly diagnózy systémový lupus, amyloidóza, intoxikace a tumor. Nad vším má dohled přisedící odborný asistent, který se zapojuje pouze při teoretických nesrovnalostech. Výslednou diagnózu zná jen učitel.

... **pevné teoretické základy z naší fakulty**
Seminář je rozdělen na několik částí podle chronologického postupu skládání mozaiky výsledné diagnózy. V každé části jsou studentům postupně odhaleny výsledky správně indikovaných vyšetření. Do diskuze jsou zapojeni všichni studenti, i Erasmáci, ke kterým mají vstřícný a mírnější přístup. Přes jazykovou bariéru jsem často znala odpověď na dotazy asistenta, i když mi správné stylistické vyjádření dělalo trochu problém. Šlo zejména o otázky týkající se detailnějších znalostí z patologie, patofyziologie, farmakologie a hlavně eponymat. Jsem velmi vděčná za pevný teoretický základ nabytý na naší fakultě. Němečtí studenti se učí stejnou látku v poměrně menší hloubce a šíři než u nás. Všimla jsem

Studentská kolej v Hamburku

si, že i jejich učebnice jsou mnohem tenčí. Kniha interny od Herolda (Innere Medizin), ze které se učí většina studentů a kterou mají i sekundáři na oddělení, je tloušťkou podobná knize Vnitřní lékařství od prof. Klenera, avšak ve formátu A5.

Necelý půlrok pobytu v Hamburku mi kromě zlepšení jazykových dovedností dal mnoho. Naučila jsem se německému pořádku a systematickosti práce, které jsou možná příčinou jejich skvělé organizovanosti v nemocnici, na univerzitě i mimo ni. Zjistila jsem, že jsem samostatnější – musela jsem se naučit umět hospodařit se stipendiem, které na poměry Hamburku není zas tak štědré, seznamovat se s novými lidmi a dobře s nimi vycházet, protože dobrá komunikace je základem přežití ve velkoměstě. V Hamburku totiž narazíte na lidi z různých koutů světa. Pro vzájemnou komunikaci však není důležité, odkud kdo pochází, ale jakou máme společnou cestu.

*Thao Sandy Nguyen,
studentka 5. ročníku VL*

Univerzitní klinika Hamburg-Eppendorf

Přijďte do Faustáku besedovat o závislostech

Studenti adiktologie uspořádali v březnu v Akademickém klubu 1. LF besedu na téma **Filozofická reflexe problematiky alkoholismu**. Mgr. Martin Charvát, doktorand na Katedře elektronické kultury a sémiotiky FHS UK se v úvodu vymezil, že rozhodně nechce nikomu radit jak léčit závislosti, ale nabízí svůj filozofický pohled na alkoholismus.

Pohovořil o historii vnímání a diagnostiky duševních onemocnění, o tom, co je normální a společensky přijatelné chování, co patologické chování a kdo to určuje. Jeho

„Cílem adiktologických studentských besed je poznávat odborníky, kteří mají zajímavé a často i nekonvenční názory.“

filozofický pohled na alkoholismus obsahoval vysvětlení role tělesnosti v procesu závislosti. Vysvětlení, že alkoholik v opilosti nevnímá současnost, ale zabývá

se minulostí nebo budoucností, a že jeho poslední sklenka není sklenkou poslední, ale předposlední. Na závěr prezentoval své vnímání nadpřirozené síly, ke které se obrazejí alkoholici ve svépomocném programu Alcoholics Anonymous.

Pohled filozofa na alkoholismus byl zajímavý a pro mnohé studenty objevný. Martin Charvát navíc prokázal velkou sečtělou, když hovořil o alkoholismu a dalších závislostech popsanych v literárních dílech.

V květnu o využití arteterapie

Cílem adiktologických studentských besed je poznávat osobnosti, které se věnují léčbě závislosti, a odborníky, kteří mají zajímavé a často i nekonvenční názory. V plánu jsou dvě besedy v letním a dvě v zimním semestru.

Tématem květnové besedy bude arteterapie a její využití v léčbě závislosti. Studenti adiktologie a další hosté si budou povídat s arteterapeutem Markem Holubem. Současně proběhne vernisáž výstavy obrazů, které namalovaly pacientky pobytové

odvykávací léčby v Psychiatrické nemocnici Bohnice. Výstava bude v prostorách Akademického klubu otevřena celý květen. Výtěžek z prodeje obrazů věnují studenti arteterapeutické dílně, která díla na výstavu věnovala.

Anna Vondrová, Vladka Sobasová, Lenka Richterová a František Trantina, studenti adiktologie

SMČ

Erasmus Students' Office

Jednou zo súčasťou Spolku medikov českých je aj Erasmus Students' Office, ktorej hlavnými aktivitami sú Buddy program a organizácia výletov i exkurzií pre prichádzajúcich Erasmus študentov.

Do Buddy programu sa môžu zapojiť všetci študenti našej fakulty, ktorí majú záujem spoznať nových ľudí z rôznych európskych krajín, zlepšiť sa v jazyku a sú ochotní vo svojom voľnom čase pomáhať pridelenému Erasmus študentovi. Hlavnými úlohami buddíka sú vyzdvihnúť študenta pri príchode, zaviesť ho na študijné oddelenie, do výdajne študentských preukazov a ukázať mu Spolek mediku českých, kde ESO sídli. Ďalšími príjemnými „povinnosťami“ je zúčastniť sa niektorých našich akcií.

Každý rok na začiatku oboch semestrov organizuje ESO tradičnú Erasmus Welcome Party v priestoroch spolku vo Faustovom dome. Pre Erasmus študentov sú pripravené uvítacie balíčky a malé občerstvenie, ktoré nám pomáhajú pripravovať buddíci. Party začíname predstavením našej fakulty, Spolku medikov českých a samozrejme Erasmus students' office.

Ďalšia tradičná akcia, ktorá nasleduje v oboch semestroch, je Sightseeing tour

so sprievodcom, ktorá zahrňuje návštevu najznámejších turistických pamiatok v Prahe spojenú so stručným výkladom histórie. Tohtoročná akcia s najväčšou účasťou bola jednoznačne návšteva Kutnej Hory s veľmi bohatým programom. V zimnom semestri sme neskôr ešte navštívili aj Plzeň a Karlovy Vary. Obrovskému záujmu sme sa tešili pri organizácii International Food and Drink Party. Akcia sa konala v Akademickom klube. Každá národnosť zaplnila stôl so svojou vlajkou tradičnými jedlami a nápojmi. Na konci semestra sme sa na Farewell party

lúčili s Erasmus študentmi, ktorí prišli iba na pol roka. Aj napriek tomu, že to pre mnohých bola posledná ESO akcia, počas večera to nebolo poznať.

V letnom semestri sme zatiaľ navštívili Stráňovskú knižnicu, Petřínku rozhlednu a výstavu Motýľov v botanickej záhrade. Tento rok sa tešíme veľkému záujmu nielen zo strany Erasmus študentov, ale aj buddíkov. Dúfame, že v tomto trende budeme pokračovať.

Jitka Knapčoková, členka predstavenstva SMČ

IFMSA

Darujte Úsměv všem

Úsměv všem je jeden z nových projektů IFMSA CZ, který začal na naší fakultě fungovat v zimním semestru a nabízí studentům možnost účastnit se různých dobrovolnických aktivit v nemocnicích či zařízeních podobného charakteru.

V rámci propojení péče o zdraví s vlastní osobou pacienta se chceme podílet na vytvoření méně stresujícího a důstojnějšího prostředí, podpoře bližších a lidsějších vztahů, což vede ke kvalitnější i efektivnější komunikaci mezi nemocnými a zdravotnickými pracovníky.

Během zimního semestru jsme několikrát navštívili Geriatrickou kliniku 1. LF UK a VFN. Obvykle do nemocnice chodí skupinka 4–5 studentů, každý z nich dostane na starosti svého pacienta, se kterým má za úkol si popovídat, přivést ho na lepší myšlenky a zpříjemnit mu náladu nasloucháním, komunikací nebo třeba četbou. Projekt je podobný dobrovolnictví, které na některých klinikách stále chybí – zapojit se do něj mohou všichni studenti všeobecného lékařství, pro více informací neváhejte kontaktovat koordinátorku Katie Vu na e-mailu kata.vu@seznam.cz.

Tento semestr máme již více zkušených dobrovolníků z řad studentů, projekt jsme tedy mohli rozšířit i na další pracoviště – kromě Geriatrické kliniky navštěvujeme aktuálně navíc také Foniatickou kliniku 1. LF UK a VFN. Studentům, pacientům i zdravotnickému personálu se projekt velice líbí a jsou z něj nadšeni.

O IFMSA

International Federation of Medical Students Associations (IFMSA) je nezávislou apolitickou institucí zastřešující

Členem se může stát každý student lékařské fakulty, který o členství projeví zájem. Členství, jež je dobrovolné a bezplatné, umožňuje studentům zúčastnit se letních

ÚSMĚV VŠEM

117 členských organizací s více než 1,2 miliónem studentů lékařství ze 101 zemí. Základním posláním této organizace je prohloubit mezinárodní spolupráci mezi studenty medicíny s cílem zlepšit jejich schopnosti i dovednosti a přispět k povědomí o globálních problémech lidského zdraví. IFMSA je v České republice reprezentována členskou organizací IFMSA CZ. Své pobočky má při všech osmi lékařských fakultách.

výměnných klinických a výzkumných stáží. Současně se studenti mohou zapojit do různých aktivit a projektů, mezi něž patří zejména Nemocnice pro medvídky, Pro život, MediCafé a pořádání akcí spojených se Světovými dny diabetu, zdraví nebo AIDS. Více informací je možné najít na stránce www.ifmsa.cz.

Kristýna Kučerová, Katie Vu

Ohlasy na naše PR akce:

JEDNIČKA V MÉDIÍCH

📌 MEDialogy: Umírání v Čechách

novinky.cz 11. 3. 2015

zdravotnickydenik.cz 11. 3. 2015

TZ Na 1. lékařskou fakultu UK se hlásí 7000 studentů

technickytydenik.cz 2. 4. 2015

zdravotnickydenik.cz 11. 3. 2015

📌 TZ Děkan 1. LF prof. Šedo obdržel cenu B. Hrozného

ceskatelevize.cz 2. 4. 2015

zdravi.e15.cz 8. 4. 2015

Osvětová akce Ve zdravé Praze zdravý zub

medicina.cz 17. 4. 2015

HISTORIE

140 let od otevření Hlávkovy porodnice u Apolináře

Když císař Josef II. vydal v roce 1781 tzv. direktivní pravidla, podle nichž měly být ve všech velkých městech monarchie co nejdříve otevřeny všeobecné nemocnice, ústavy choromyslných, chorobince a porodnice s nalezinci, bylo nutno pro ně najít v Praze umístění. Tak vznikl areál zdravotních ústavů v blízkosti Karlova náměstí. Pro porodnici s nalezincem byla vybrána nadační budova pro duchovní u kostela sv. Apolináře. První rodičky v ní našly útočiště v srpnu 1789. Kapacita ústavu brzy nestačila, nevyřešily ji ani stavební úpravy, ani najímání objektů v okolí, a stále častěji se ozývaly hlasy, že by se měla postavit nová porodnice.

Zemskému výboru se nakonec podařilo uskutečnit tento požadavek velkorysým způsobem. Mimo jiné inicioval na počátku 60. let 19. století anketu poslanou největším evropským kapacitám, aby se vyjádřily k otázkám kde (zda blízko staré) a jak postavit novou moderní porodnici.

V roce 1863 byl projekt svěřen proslulému českému architektovi a staviteli, mecenáši české vědy a kultury Josefu Hlávkoví (1831–1908). V jeho pozůstalosti jsou doklady o tom, jak dobře byl na svůj úkol připraven. Nalezneme v ní např. náčrtníky z jeho zahraničních cest, v nichž jsou zachyceny i některé významné evropské zdravotní ústavy. Stavba, která byla zahájena v roce

1866, měla být hotova o čtyři roky později. Nakonec se protáhla až do roku 1875. Příčin bylo několik – vypuknutí prusko-rakouské války v roce 1866, mimořádné obtíže s výrobou a dodáváním speciálních cihel červené barvy (odtud dobový lidový název nové porodnice „červený dům“) a zejména zdravotní zhroutilí přepracovaného J. Hlávky v roce 1870. Nicméně v dubnu 1875 byl zahájen provoz první části porodnice, po právu považované za mimořádnou účelovou stavbu i v evropském kontextu. Národní listy uveřejnily 28. 4. 1875 zprávu, že porodnice „... předevečirem večer přijala prvního novorozence, holčičku.“ Matkou byla Barbora Koutná z Rožmitálu.

Půdorys stavby tvoří obdélník kolem středového parčíku, z jehož delších stran vybíhají na každou stranu tři pavilónová křídla. Celkem 11 provozních a lékařských traktů vzájemně propojených chodbami bylo koncipováno tak, aby je v případě vypuknutí epidemie – zejména obávané horečky omladnic –, bylo možno zcela izolovat. Po stránce architektonické je tato budova považována za jednu z nejzdařilejších u nás v romantickém novogotickém slohu. Zvláště ceněna je ústavní kaple s diamantovou klenbou v prvním patře průčelního traktu.

Ludmila Hlaváčková,
Ústav dějin lékařství a cizích jazyků

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Cena Bedřicha Hrozného pro A. Šeda

Z rukou rektora UK prof. Tomáše Zimy převzal 7. dubna 2015 ve Velké aule Karolína děkan naší fakulty prof. Aleksi Šedo Cenu Bedřicha Hrozného za významný tvůrčí počin. Obdržel ji společně s prof. Rolfem Mentleinem z Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Německo, za editaci a spoluautorství monografie Glioma Cell Biology (Biologie gliomové buňky). Publikace, kterou vydalo nakladatelství Springer, shrnuje ve 14 kapitolách nejnovější poznatky vědců v oblasti výzkumu vzniku a rozvoje mozkových nádorů. Zabývá se biologií gliomových buněk, popisuje jejich interakce s mikroprostředím a přináší informace o experimentálních výzkumných modelech pro studium gliomů. „Mechanismy, které přispívají ke zhoubnému chování nádorových buněk a jejich rychlému a nekontrolovanému šíření mozkovou tkání, jsou z velké části neznámé. Vědci z celého světa proto usilují o jejich pochopení a předpokládají, že je dovede k účinnější léčbě těchto dosud téměř bez výjimek fatálních onemocnění,“ uvedl Aleksi Šedo.

Podle děkana si oba editoři ceny velmi váží jako ohodnocení práce mezinárodního mezioborového týmu renomovaných spoluautorů, který se podařilo zkoordinovat tak, aby svou expertízou naplnil logickou koncepci publikace. *fia*

Cena Karla Weignera pro M. Bartoše

Nejlepším absolventům lékařských oborů je určena Cena prof. MUDr. Karla Weignera – v akademickém roce 2013/2014 ji obdržel MUDr. Martin Bartoš z naší fakulty. Rektor UK prof. Tomáš Zima mu ji předal 18. března 2015. Martin Bartoš dosahoval vynikajících výsledků po celou dobu svého studia a výborně vykonal i všechny části státní rigorózní zkoušky. Absolvoval v roce 2014 s červeným diplomem všeobecné lékařství. Prozradil, že jedinou dvojku ze zkoušky dostal v prvním ročníku z biofyziky, jinak obstál se samými jedničkami. Zároveň začal studovat i zubní lékařství – nyní je ve 3. ročníku. „Velice mě těší, když se mi podaří pochopit danou problematiku. Myslím, že to je nejlepší motivace ke studiu,“ říká Martin Bartoš. V současné době pracuje na Maxilofaciální chirurgii Stomatologické kliniky a chtěl by se tomuto oboru věnovat i v budoucnu. „Je to velice zajímavá práce, která přináší viditelné výsledky,“ dodává. *fia*

JEDNIČKA BLAHOPŘEJE

k březnovým a dubnovým výročím

doc. MUDr. Bohumilu Seifertovi, Ph.D., přednostovi Ústavu všeobecného lékařství 1. LF UK

doc. MUDr. Lud'ku Peřinkovi, CSc., ze Stomatologické kliniky 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Viktoru Kožichovi, CSc., přednostovi Ústavu dědičných metabolických poruch 1. LF UK a VFN

MUDr. Jaroslavě Drechslerové, CSc., přednostce Radiodiagnostické kliniky 1. LF UK a NNB

prof. MUDr. Soně Nevšimalové, DrSc., z Neurologické kliniky 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Pavlu Marunovi, CSc., z Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK

doc. RNDr. Pavle Poučkové, CSc., z Ústavu biofyziky a informatiky 1. LF UK

prof. MUDr. Renatě Cífkové, CSc., z II. interní kliniky – kliniky kardiologie a angiologie 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Janu Danešovi, CSc., přednostovi Radiodiagnostické kliniky 1. LF UK a VFN

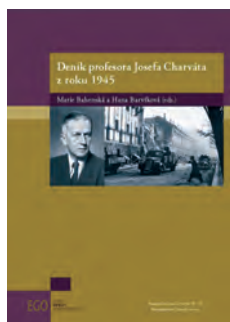
prof. MUDr. Martinu Filipovi, CSc., z Oční kliniky 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jiřímu Kramlovi, DrSc., emeritnímu přednostovi 1. ústavu lékařské chemie a biochemie (dnes ÚLBDL 1. LF UK a VFN)

doc. MUDr. Zdeňku Vilikusovi, CSc., přednostovi Ústavu tělovýchovného lékařství 1. LF UK a VFN

ed

KNIŽNÍ NOVINKY

Deník profesora Josefa Charvátka z roku 1945

Dochované deníky zakladatele české endokrinologie a také III. interní kliniky 1. LF UK Josefa Charvátka z dramatického roku

1945 jsou jedinečným historickým pramenem. Vedle osobních zážitků v nich Josef Charvát reflektuje stěžejní dobové dění – v oblasti politiky, vědy, kultury i hospodářství – a poskytuje řadu zajímavých údajů o utváření československého zdravotnického systému. Byl očitým svědkem bombardování Prahy na jaře 1945, podílel se na obnově výuky medicíny po znovuootevření českých vysokých škol a na formování našeho poválečného zdravotnictví.

Editoři: Marie Bahenská a Hana Barvíková
Vydavatel: Nakladatelství Lidové noviny
jf

Základy fyziky pro lékařské a zdravotnické obory

Na rozdíl od učebnic lékařské biofyziky se tato nová kniha věnuje detailněji základům fyziky

potřebným k pochopení fyzikálních procesů uplatňujících se v lidském organismu a fyzikálním jevům, které jsou podstatou diagnostických a vyšetřovacích metod. Publikace z dílny autorského kolektivu Ústavu biofyziky a informatiky 1. LF UK je určena pro studenty vysokých škol lékařských a jiných medicínských oborů, jako jsou například fyzioterapie, všeobecná sestra, intenzivní péče a dalších. Autoři zde uplatnili své dlouholeté zkušenosti s výukou biofyziky v lékařských i nelékařských oborech.

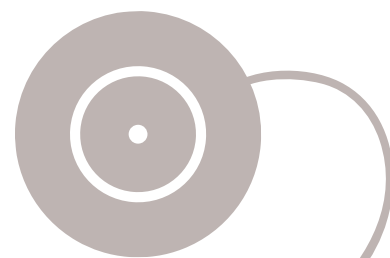
Autoři: Jaroslava Kymplová, Jiří Beneš, František Vítek
Vydavatel: GRADA
jf

Elektronické informační zdroje (12)

Polytematická bibliografická a citační databáze Scopus pokrývá přírodní, technické a společenské obory. Excerptuje články z více než 20 000 recenzovaných časopisů a indexuje také konferenční příspěvky, knihy, patenty, odborné webové stránky či časopisy v režimu „open access“. Tato databáze vznikla v roce 2004 v produkci holandské společnosti Elsevier a zpřístupňuje převážně odbornou a vědeckou literaturu evropských států. Jako první představila praktickou aplikaci Hirschova indexu.

V roce 2008 byla Radou pro výzkum, vývoj a inovace, jež je poradním orgánem vlády ČR, vybrána jako jeden ze zdrojů hodnocení výsledků výzkumných aktivit tuzemských organizací, a stala se tedy přímým konkurentem databáze Web of Science, která byla dosud jediným zdrojem pro hodnocení výzkumných aktivit na našem území. Retrospektiva citačních ohlasů sahá do roku 1996, retrospektiva bibliografických záznamů do roku 1960. Přístupovat do databáze je možné ze stránek ÚVI 1. LF UK (uvi.lf1.cuni.cz/databaze) nebo z Portálu elektronických zdrojů UK (pez.cuni.cz).

David Horváth, Ústav vědeckých informací

Jednička
Bulletin 1. lékařské fakulty UK
Neprodejné, vychází jako dvouměsíčník.

Ročník: 3, číslo: 2/2015
Redakce: Zuzana Burianová,
Eva Davidová, Marie Fialová,
Jana Francová, Jana Mašková,
Michal Španko, Jana Tlapáková,
Martin Vejražka
Grafické zpracování: Zuzana Kutíková
Fotografie a ilustrace: archivy 1. LF UK
a autorů příspěvků
Své dotazy či náměty můžete poslat na
e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz
ISSN 2336-4181

Děkan 1. LF UK profesor Aleksi Šedo převzal v Karolinu UK Cenu Bedřicha Hrozného.

Díky nadšencům z Ústavu nukleární medicíny jsme mohli 20. března 2015 ve dvoře Ústavu vědeckých informací pozorovat částečné zatmění Slunce.

Naši zubaři vědí, jak si správně čistit zuby, a umí to naučit i své potenciální pacienty.

Kapela Z Hecu – folk-bigbeatová držitelé ceny Pražská Porta diváků 2014 – poprvé zahráli a zazpívali v Akademickém klubu.

Významným březnovým hostem Křesla pro Fausta byl český spisovatel a novinář Ondřej Neff.

V dubnu se již tradičně setkali naši senioři – bývalí pracovníci 1. LF UK.